

Bildande av Ågelsjöns naturreservat i Norrköpings kommun samt fastställande av skötselplan för naturreservatet

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken ett område inom fastigheterna Hults bruk 1:1, Ågelsjö S:1, Mörkedalskärren 1:1, Kvillinge Sätra 1:2, Sätrasundet 1:1 och Kvillinge Sätra som naturreservat med syfte, föreskrifter och skötselplan enligt nedan. Naturreservatets gräns är markerad på bifogad karta, bilaga 1.

Naturreservatets namn ska vara Ågelsjön.

Syftet med reservatet

Syftet med naturreservat är att bevara och utveckla värdefulla träd-, gammelskogs- och sötvattensmiljöer och dess biologiska värden. Typiska arter i dessa livsmiljöer i allmänhet och hotade, sällsynta samt hänsynskrävande arter i synnerhet, ska skyddas för att bevara den biologiska mångfalden i regionen. För dessa arter livsnödvändiga miljöer och substrat i form av bland annat naturskogsartad tallskog, barrblandskog, näringsrik granskog, lövskog, rester av kulturlandskap med slättermarker och grova träd, bergbranter samt värdefulla sjö- och bäckmiljöer bevaras och sköts efter behov. Området ska vara tillgängligt för friluftslivet som är väl utvecklat i området.

Syftet ska nås genom att naturreservatet undantas från skogsbruk och i stora delar lämnas för fri utveckling. För att nå syftet behövs dock skötselåtgärder i delar av området för att gynna vidgreniga och ljusgynnade träd, för att gynna successioner av lövträd, för att vårda och bevara rester av gammalt odlingslandskap samt för att bibehålla och förstärka områdets tillgänglighet för friluftslivet. Naturvårdsbränning kan bli aktuellt i delar av området liksom åtgärder för att återställa förorenade områden och påverkade vattenmiljöer. I vattenmiljön med dess botten och undervattensvegetation eftersträvas en låg grad av mänsklig påverkan. Med dessa åtgärder säkras så långt som möjligt naturtyper och livsmiljöer för de hotade, sällsynta och hänsynskrävande arterna och därigenom möjligheten för deras fortlevnad. För att nå syftet för friluftslivet är anordningar såsom eldplatser, tältplatser och vandringsleder aktuella.

Föreskrifter

A. Med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken, om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet, är det, utöver vad som annars gäller, inte tillåtet att:

1. bedriva täkt, gräva, schakta, spränga, borra, muddra, utfylla, plöja eller utföra annan mekanisk bearbetning i mark eller vatten;
2. anordna upplag;
3. uppföra torn, mast, vindkraftverk, byggnad eller annan anläggning;
4. uppföra ledning i luft, mark eller vatten;
5. anlägga väg, campingplats eller uppställningsplats för fordon, båtar eller andra farkoster;
6. framföra motordrivet fordon annat än på befintliga vägar enligt beslutskarta. Undantag gäller för älgdragare eller motsvarande fordon vid uttransport av fällt vilt;
7. tillföra växtnäringsämnen eller jordförbättringsmedel, använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra mineralämnen;
8. avverka, gallra, röja, så, plantera, markbereda eller utföra annan skogsbruksåtgärd, ta bort eller upparbeta dött träd, delar av träd och vindfällen eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
9. gräva upp växter;
10. anlägga fiskodling;
11. släppa ut avloppsvatten.

Dessutom är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd:

12. plantera in eller sätta ut växt- eller djurarter;
  13. utfodra eller anordna åtel för klövvilt;
  14. jaga fågel;
  15. röja siktgator för jakt;
  16. anlägga eller ändra brygga, kaj, pir eller båthamn utöver underhåll av befintliga tillåtna anläggningar.
-

B. För att tillgodose syftet med reservatet förpliktar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken ägare, att utan ytterligare ersättning, och innehavare av särskild rätt till fastigheterna tåla att följande åtgärder vidtas inom reservatet:

1. utmärkning av, och information om, reservatet;
2. frihuggning av vidgreniga och ljusgynnade träd samt åtgärder för att undvika nedfallande träd och grenar intill bebyggelse;
3. åtgärder för att gynna successioner av lövträd såsom avdödande eller fällning av yngre granar som saknar naturvärden;
4. naturvårdsbränning kan bli aktuellt för att gynna brandberoende arter och för att bibehålla ljusa och varma tallskogsmiljöer;
5. biotopvårdande åtgärder i områdets vattenmiljöer som syftar till att återställa eller kompensera tidigare mänsklig påverkan;
6. åtgärder för friluftslivets behov såsom röjningar intill vandrings- eller klätterleder, tältplatser och andra anordningar för friluftslivet;
7. iordningställande av informationstavla, vandringsled, utvidgad parkeringsplats, uppförande av eldplatser, toalett och vindskydd och andra mindre anordningar;
8. dokumentation i form av uppföljning av reservatets utveckling av bevarandemål och naturvärden, effekter av skötselåtgärder samt inventering av områdets naturvärden.

C. Med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, föreskriver Länsstyrelsen om rätten att färdas och vistas inom reservatet, att det utöver vad som annars gäller, inte är tillåtet att:

1. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, spränga, gräva, rista, hacka eller måla;
2. samla ved, bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
3. framföra motordrivna fordon utöver vad som är tillåtet på befintliga vägar enligt beslutskarta;
4. ställa upp husvagn;

5. plocka hela eller delar av växter, mossor, lavar eller svampar med undantag för bär och matsvamp samt enstaka andra svampar för artbestämning i vetenskapligt syfte;
6. störa djurlivet genom att t ex klättra i boträd, landstiga med båt nära boplatz eller samla ryggradslösa djur med undantag av enstaka individer för artbestämning i vetenskapligt syfte;
7. på ett störande sätt utnyttja musikspelare, instrument eller dylikt;
8. anlägga klätterled utanför de områden som visas på kartan i bilaga 2;
9. göra upp eld annat än på plats som Länsstyrelsen har markerat med skylt.

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

10. anordna tävlingar med fler än 150 deltagare eller bedriva lägerverksamhet med fler än 50 deltagare;
11. utföra sådan vetenskaplig undersökning eller enstaka studie som kan leda till skada eller annan negativ påverkan på växt- eller djurlivet;
12. tälta längre tid än två dygn i följd på samma plats.

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som Länsstyrelsen utser, att utföra de åtgärder som behövs för reservatets vård och skötsel och som framgår av föreskrifter B1-8. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för fiskerättsinnehavares rätt till fiske av signalkräfta eller för att vinterförvara båtar, som har bryggplats i sjön, inom befintlig uppställningsplats. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för skötsel av befintliga anläggningar, efter samråd med länsstyrelsen, enligt servitut och avtal så som; Ledningsrätter, avtalsservitut och servitut enligt Fastighetsförteckning upprättad av Lantmäteriet (bilaga 5).

Skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen, bilaga 4.

Förvaltare för naturreservatet ska vara Länsstyrelsen Östergötland.

Skäl för beslutet

I landskapet runt Ågelsjön och Hultdalen finns mycket höga natur- och friluftsvärden. Stora sydvända, tvära förkastningar och i viss mån nordvända och ej fullt så branta sluttningar präglar området. Det gynnsamma lokalklimatet avspeglas i en rik flora och fauna. Med dagens mått finns här stora arealer av ovanligt gammal skog med en blandning av gammal gran, tall och ädla lövträd. I höglänta delar dominerar hållmarksskog av tall. På marken nedanför branterna växer en rik lundflora tack vare mineralrikt framträngande vatten. Det finns flera avsnitt med grova gamla ekar bland annat vid Bonsnäs, öster om Norrviken samt vid Hults bruk (Auroraparken).

Ågelsjön är en utpräglad sprickdalssjö med lång omsättningstid och relativt stort djup. I sjön finns kräftdjur som levt kvar ända sedan senaste istiden. Ågelsjön har även en viktig funktion som huvudtillflöde till Hultån med dess häckande och övervintrande strömstare, häckande forsärla samt öring. De branta stränderna, ofta i form av mäktiga bergbranter, ger sjön ett storslaget och vildmarksartat intryck.

Området är av mycket stort intresse för rörligt friluftsliv. Av friluftsvärdena är klättermöjligheterna kring Jakobsdal mest kända och lockar klättrare från hela Sverige och från andra länder. Ågelsjön är också en mycket populär sjö för bad, fiske och skridskoåkning. Det finns även en mängd vandringsleder som förbinder tätorten vid Åby och Jursla med friluftsområdet Sörsjön.

Natura 2000

Reservatet är ett Natura 2000-område med namnet Ågelsjön och nummer SE0230363. Följande habitat och arter enligt EU:s art- och habitatdirektiv är utpekade i området (mars 2014):

Habitatkod	Benämning	Beslutad areal idag (ha)
7140	Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn	0,7
8220	Klippvegetation på silikatrika bergssluttningar	1,7
9010	*Västlig taiga	78,9
9050	Näringsrik granskog	3,2
9020	*Boreonemoral ädellövskog	2,4
9070	Trädklädd betesmark	1,6
9740	*Skogbevuxen myr	0,3
Summa habitat		88,8

Ingående arter enligt art- och habitatdirektivet

*Läderbagge	<i>Osmoderma eremita</i>
Grön sköldmossa	<i>Buxbaumia viridis</i>

Ingående arter enligt fågeldirektivet

Fiskgjuse	<i>Pandion haliaetus</i>
Järpe	<i>Bonasa bonasia</i>
Sparvuggla	<i>Glaucidium passerinum</i>
Spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>
Storlom	<i>Gavia arctica</i>

Länsstyrelsen bedömer att Natura 2000- områdets tillstånd kommer att gynnas av reservatsbildningen och den skötsel som därav följer.

Lämplig användning av markområde

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken ska densamma tillämpas så att bland annat värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Länsstyrelsen har, i enlighet med 3 kap. miljöbalken, prövat och funnit att bildandet av Ågelsjöns naturreservat är förenligt med en, från allmän synpunkt, lämplig användning av markområdet och att beslutet inte strider mot gällande kommunal översiktsplan.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att bildandet av Ågelsjöns naturreservat inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning av påverkan av beslutet på allemansrätten

Länsstyrelsen ska enligt förordning om konsekvensutredning vid regelgivning 2007:1244, i den omfattning det behövs göra en konsekvensutredning av hur allemansrätten påverkas genom beslutet om naturreservat. Länsstyrelsen gör bedömningen att naturreservatsbildningen inte medför negativa konsekvenser för vistelse och färd i naturreservatet. Ordningsföreskrifterna ska samtidigt leda till att reservatets syfte uppnås.

Miljökvalitetsmål och ekosystemtjänster

Bildandet av Ågelsjöns naturreservat är en del av uppfyllandet av miljökvalitetsmålet levande skogar, levande sjöar och vattendrag, myllrande våtmarker samt ett rikt odlingslandskap och ett rikt växt- och djurliv om vilket Sveriges riksdag och regering beslutat. Länsstyrelsen bedömer att Ågelsjöns naturreservat bidrar med följande ekosystemtjänster: rovinsektsfauna som bidrar till balans av skadeinsekter i skogslandskapet, fiske- och sötvattensresurs samt vattenmagasinering.

Ärendets handläggning

Dokumentation

De mycket höga naturvärdena inom Ågelsjöns naturreservat dokumenterades under 1990-talet av dåvarande markägaren och av Norrköpings kommun. Ett omfattande faktaunderlag i form av inventeringar och artfynd har genom åren sammanställts. Vid inventeringen av skogar på Holmens mark som uppfyllde kriterier för långsiktigt skydd (2006) ingick Ågelsjön som ett högt prioriterat objekt.

Reservatsbildning

Reservatet har stakats ut och mätts in av Lantmäteriet 2012. En värdering av området genomfördes inom bytesmarkspaketet "Esab" under 2012-14. Naturvårdsverket förhandlade med markägaren och kom överens om markbyte under 2014.

Remissyttranden

Se bilaga 6.

Länsstyrelsens avvägning med avseende på remissyttranden

Se bilaga 6.

Övrigt

Natura 2000

Livsmiljöer och arter som är utpekade enligt Natura 2000 skall uppnå eller bibehålla ett gynnsamt tillstånd. Detta innebär att verksamheter eller åtgärder som kan orsaka betydande påverkan på områdets livsmiljöer, och/eller störa arter i området, kräver tillstånd enligt 7 kap. 28a § första stycket miljöbalken. Verksamheter som är direkt förenliga med områdets förvaltning och skötsel kräver ej tillstånd (7 kap. 28a §, andra stycket miljöbalken). Åtgärder enligt fastställd skötselplan kan dock kräva tillstånd. Tillståndsprövning skall föregås av ett tidigt samråd enligt 6 kap. 4 § miljöbalken. Om verksamheten eller åtgärden kräver en tillståndsprövning skall en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) bifogas tillståndshandlingarna (6 kap. 1 § miljöbalken). MKB:n skall belysa hur områdets utpekade livsmiljöer och arter påverkas.

Strandskydd

Strandskyddsbestämmelser gäller vid Ågelsjön enligt 7 kap. miljöbalken. Stränderna och vattnet i länets sjöar och vattendrag omfattas generellt av strandskydd. Strandskyddet gäller 100 m ut i vattnet och 100 m upp på land. Strandskyddet är till för att värna tillgängligheten för allmänheten eller livsvillkoren för djur- och växtlivet. Bryggor vid Ågelsjön är tillåtna enligt gällande servitut och om de fanns innan strandskyddets införande 1975 eller om strandskyddsdispens finns.

Hur man överklagar,

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 3 (Miljödepartementet). Sakägare anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse om beslutet var införd i ortstidning.

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, avd C, vilka gäller omedelbart.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har, förutom undertecknade, naturvårdsdirektör Claes Svedlindh, funktionschef Emma Hagström, länsjurist Karin Fridell, samhällsplanerare Carolina Olsson samt antikvarien Mattias Schönbeck deltagit.

Kristina Zetterström
Länsråd

Jens Johannesson
Byrådirektör

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Karta över områden med befintliga klätterleder
3. Hur man överklagar
4. Skötselplan
5. Fastighetsförteckning
6. Remissyttranden och Länsstyrelsens avvägning med avseende på remissyttranden

Sändlista

Hults fiskevårdsförening, Hans Andersson, andersson.hasseg@gmail.com
Aurora Kraft AB, Malmgatan 9 B703 54 Örebro
Försvarsmakten, 107 85 Stockholm, exp-hkv@mil.se
Fortifikationsverket, Box 90 204, Ref 814955, 120 23 Stockholm
Anders Sydén, Nedre Ågelsjö, 605 99 Norrköping
Karin Svedman, Fröberga Stora Backgård, 605 92 Norrköping
Törrö Keijo och Pirjo Siivonen, Jakobsdal Hultsbruk, 616 90 Åby
Holmen skog, Anders Sydén, Vattengränd 2, 601 88 Norrköping
Rodga jaktlag, Anders Sydén, Nedre Ågelsjö, 605 99 Norrköping
Skärlötamarkens Jaktklubb, Ebbe Ericsson, Gröna Gatan 2, 616 33 Åby

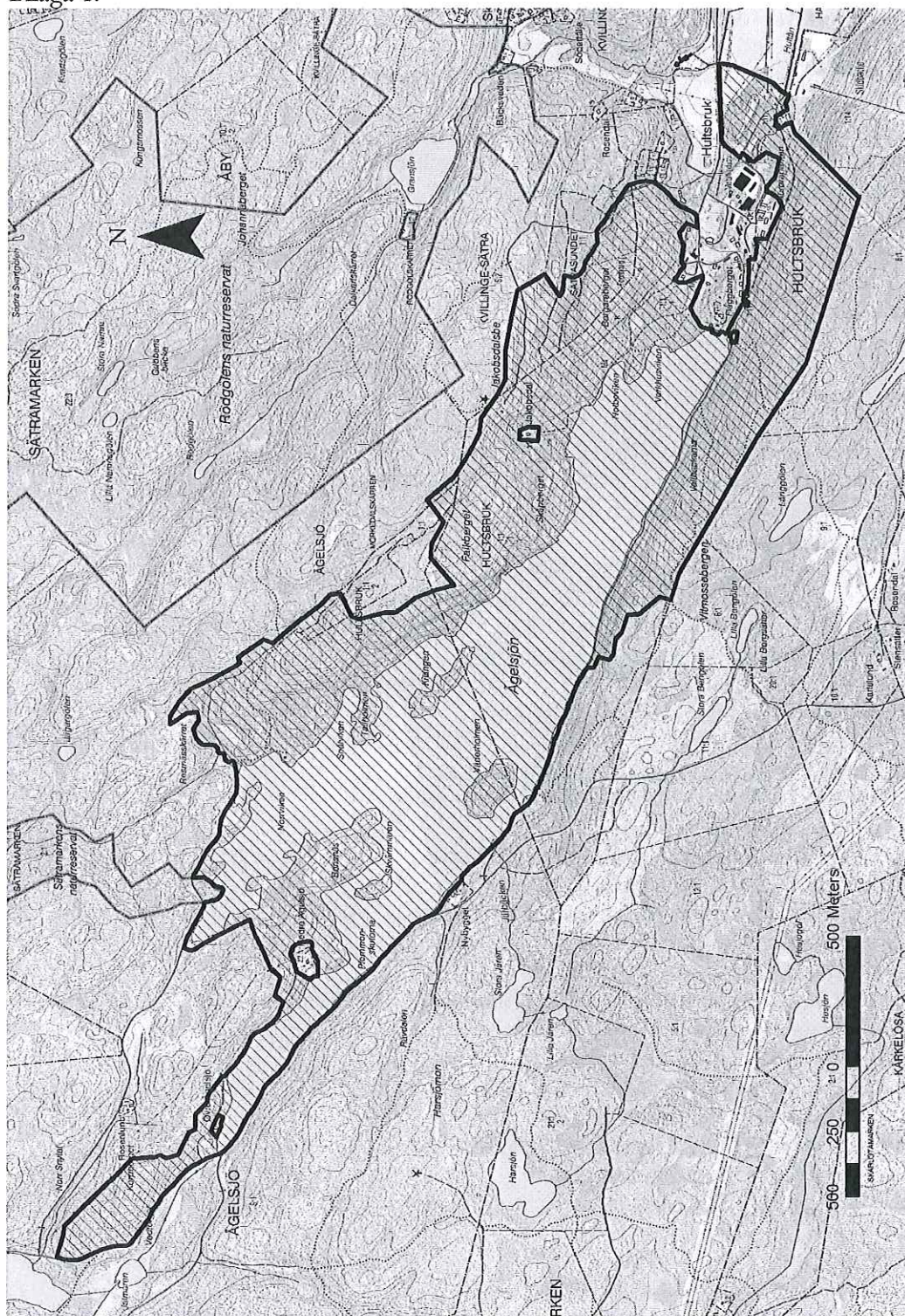
Kopia till:

Norrköpings kommun, Tekniska kontoret, Rådhuset, 601 81 Norrköping
Norrköpings kommun, Kultur- och fritidskontoret, Trädgårdsgatan 8, 601 81 Norrköping
Skogsstyrelsen, Datalinjen 1, 583 30 Linköping
Sveriges geologiska undersökning, Box 670, 751 28 Uppsala
Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 Stockholm
Havs och Vattenmyndigheten, Box 11 930, 404 39 Göteborg
Kultur- och miljövårdsföreningen Yxskaftet, Skaftverkstan Hults bruk, 616 90 Åby +
info@hultsbruk.se
Johan Mårtensson johanmartensson@telia.com
Emil Kellander, Hults bruk, emil@ekbackenstradservice.se
Naturskyddsföreningen i Norrköping, Stefan Arrelid, Fjärdingstad Hestadback,
610 29 Vikbolandet + stefan.arrelid@telia.com
Norrköpings klätterklubb, Fredrik Schlyter fredrik@Schlyter.com
OK Kolmården, styrelsen@okkolmarden.com
Friluftsförbundet Norrköping, Box 1516, 600 45 Norrköping
Östgötaleden. ostgotaleden@regionostergotland.se
Norrköpings Skidklubb, Box 7101, 600 07 Norrköping
Jan Axelsson, ide.axe@brevet.nu
Tomas Wiestål m fl, Järnvägsgatan 9, 692 32 Kumla
Leif Malmström, Lyckåsen Hultsbruk, 616 90 Åby
Anders och Lena Brönnert, Haraldstorp Hultsbruk, 616 90 Åby
Sören Andersson, Sättra 3, Hultsbruk, 616 90 Åby
Birgitta Eriksson, Hultsbruk, 616 90 Åby
Karin Festin och Goran Ristov, Ekbacken, Hultsbruk, 616 90 Åby
Sonja Svensson, Furuvägen 14, 616 34 Åby
Hedvig Lindstam, Ekbacken Hultsbruk, 616 90 Åby
Anna-Karin Boman, Slottsgatan 123, 602 22 Norrköping
Lars-Olof Strandh, larsigor@swipnet.se
Henrik Vuorinen, henrikvuorinen@hotmail.com
Lasse Siivonen, siivonen@outlook.com
Niklas Ljung, n.ljung@gmail.com

Intern sändlista

Reservatsförvaltningen, Mikael Burgman
Eva Siljeholm, Norrköpings kommun, Kultur- och fritidsförvaltningen, 601 81 Norrköping,
eva.siljeholm@norrkoping.se

Bilaga 1.

Länsstyrelsen Östergötland. Karta tillhörande Länsstyrelsens beslut om Ågelsjöns naturreservat beslutat 2015-12-11. Objektsnummer (NVR-id) 2014140, dnr 511-2470-12.

© bakgrundskarta Lantmäteriet

Bilaga 2. Karta över områden med befintliga klätterleder 2015.

